

Vergaderjaar 2024–2025

31 936

Luchtvaartbeleid

Nr. 1181

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2024

Bij Kamerbrief¹ van 3 april 2023 bent u geïnformeerd over de problematiek van ordeverstoringen aan boord van een vliegtuig. Hierin is toegelicht welke stappen de Nederlandse luchtvaartmaatschappijen doorlopen om inzicht te krijgen in hoeverre het uitwisselen van gegevens van ordeverstoringen aan boord (zwarte lijsten) significant bijdraagt aan het terugbrengen van het aantal ordeverstoringen aan boord. Hieronder worden de resultaten van dit onderzoek toegelicht en ingegaan op meerdere maatregelen waar de sector dit jaar samen met het Ministerie van IenW aan heeft gewerkt.

Onderzoek naar het delen van zwarte lijsten

De luchtvaartmaatschappijen, de Koninklijke Marechaussee (hierna: KMar) en het Openbaar Ministerie (hierna: OM) hebben onderzocht in hoeverre het delen van zwarte lijsten bijdraagt aan het terugbrengen van het aantal ordeverstoringen aan boord. Hierbij is naar de volgende aspecten gekeken: de effectiviteit van het delen van zwarte lijsten tussen KLM en Transavia, herhaling van strafbaar gedrag, de kwalificatie van overtredingen door luchtvaartmaatschappijen en de geschiktheid van het delen van zwarte lijsten als maatregel.

Uit het onderzoek is gebleken dat het delen van zwarte lijsten tussen de Nederlandse luchtvaartmaatschappijen onderling niet het juiste middel is om het aantal ordeverstoringen aan boord terug te dringen. KLM en Transavia delen sinds 2022 de zwarte lijsten met elkaar. Ondanks het delen van de zwarte lijsten is in oktober 2024 het aantal ordeverstoringen aan boord met 52% bij KLM en 168% bij Transavia ten opzichte van 2022 gestegen. Ook blijkt uit het onderzoek dat het aantal recidiverende ordeverstoringen aan boord nihil is. In de zaken die het OM hebben bereikt betrof het telkens misdragingen van andere passagiers.

¹ Kamerbrief van 3 april 2023, kenmerk 31 936, nr. 1054.

Kortom, de beschikbare data laat niet zien dat het delen van de zwarte lijsten leidt tot een vermindering in het aantal ordeverstoringen van passagiers. Daarnaast bestaan er forse belemmeringen van juridische en operationele aard die de totstandkoming van het delen van passagiersgegevens binnen afzienbare tijd met een realistische inzet van mensen en middelen onmogelijk maakt.

Vervolgaanpak ordeverstoringen van passagiers

Tijdens de besprekingen met de luchtvaartmaatschappijen, Schiphol, regionale luchthavens, de KMar en het OM zijn wel aanknopingspunten gevonden voor maatregelen waarmee op de korte termijn zinvolle stappen kunnen worden gezet. Het betreft de volgende stappen:

1. Onderzoek naar de aard en omvang van de problematiek rond ordeverstoringen van passagiers
Het feit dat het aantal ordeverstoringen van passagiers alleen maar aan het groeien is, en dat deze stijging niet door terugkerende overtreeders komt, vraagt om meer inzicht in de problematiek. Daarom is gestart met het onderzoek naar de aard en omvang van de problematiek in Nederland. Dit onderzoek moet leiden tot gerichtere en aanvullende maatregelen die significant zullen bijdragen aan de vermindering van het aantal ordeverstoringen van passagiers. Dit onderzoek wordt door lenW getrokken en uitgevoerd in samenspraak met betrokken partijen. Het onderzoek is in het eerste kwartaal van 2025 gereed.
2. Communicatiestrategie
Parallel aan bovenstaande actie wordt gewerkt aan een communicatiestrategie. Het doel is om een strategie op te stellen waarbij passagiers worden aangespoord beter na te denken over de impact van hun gedrag op de luchthavens en aan boord van vliegtuigen.
3. EASA-campagne
Samen met het European Union Aviation Safety Agency (hierna: EASA) werkt Nederland aan een campagne ter vergroting van het bewustzijn van de passagiers over de (juridische) gevolgen van ongeoorloofd gedrag op de luchthavens en aan boord van vliegtuigen. Naar verwachting wordt de campagne in het eerste kwartaal van 2025 gelanceerd.

Het aantal ordeverstoringen van passagiers neemt onrustbarend toe en dit heeft de aandacht van het Ministerie van lenW én de sector. Ik wil benadrukken dat de luchtvaartsector in nauwe samenwerking met de overheid belangrijke stappen zet en heeft gezet. Zo hebben betrokken partijen in december 2023 een intentieverklaring ondertekend die de basis biedt om ook in de toekomst samen te werken en maatregelen te treffen.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener